

KYRKBLADET

Församlingsblad för Romaklosters pastorat

Nr 4. 2017

Rösta i
Kyrkovalet
17 september!

13 september–6 december

Svenska kyrkan
ROMAKLOSTERS PASTORAT

EVANGELISKA
FRIKYRKAN

Ett sätt att bry sig om

17 september dagen då det är **Kyrkoval**, närmar sig och jag vill ta tillfället att uppmuntra och uppmana oss alla att gå och rösta. Det är lätt att tänka att just min röst inte spelar någon roll. Men **varje människas röst spelar roll**. Även när det gäller ett kyrkoval. Att använda rätten att rösta är ett sätt att visa sitt engagemang och att man bryr sig om sin kyrka.

Vad är det då vi röstar om? Precis som i kommun-, landstings- och riksdagsval finns det **tre nivåer** i kyrkovalet.

För det första är det val till **kyrko-fullmäktige**, som är det lokala valet i Romaklostets pastorat. De som sitter i kyrkofullmäktige bestämmer ramarna för kyrkans verksamhet här hos oss.

För det andra är det val till **stiftet**, som är det regionala valet. Stiftsfullmäktige är det beslutande organet i Visby stift. Stiftets uppgift är att stödja församlingarna i deras verksamhet och förvaltning.

För det tredje är det val till **kyrkomötet**, som är det nationella valet. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Här sitter 251 ledamöter, som bestämmer om de större, gemensamma och övergripande frågorna i hela vår kyrka.

I kyrkovalet röstar man på så kallade **nomineringsgrupper**. På Gotland är tre av dessa politiska partier, nämligen Socialdemokraterna, Centerpartiet och Sverigedemokraterna. Övriga är parti-politiskt obundna.

Jag hoppas att vi är många som på söndagen den 17 september söker upp en av våra vallokaler och tar tiden att rösta. Självklart går det lika bra att förtidsrösta om det passar bättre.

Med förhoppning om fina möten och en färgglad höst
Kh Pernilla Cramnell

Vallokaler och tider för kyrkovalet söndagen 17 september

Dalhems skola	kl. 14–20
Endre bygdegård	kl. 14–20
Kräklingbo bygdegård	kl. 14–20
Romaskolan	kl. 14–20
Vänge bygdegård	kl. 14–20

Förtidsröstning har pågått sedan den 5 september och pågår ytterligare några dagar:

Plats: Roma pastorsexpedition, Roma prästgård.	
Onsdag 13 september	kl. 9–11
Torsdag 14 september	kl. 9–11
Freitag 15 september	kl. 9–11

Konstnärens läxa

Nadja gick på konstskola och var begåvad. "Nu återstår bara en lektion" sa hennes lärare en dag "Din uppgift är att måla en tavla som är din bästa hittills". Nadja arbetade dag och natt innan hon var nöjd. "Mycket bra" berömde läraren. "Ta nu tavlan till torget och häng upp den där så alla ser den. Häng också upp en skylt som säger att du vore tacksam om den som hittar fel i tavlan sätter dit ett rött kryss". Nadja gjorde så och väntade sedan otåligt i några dagar. Sedan skyndade hon sig till torget, spänd av förväntan. Skulle hon klara testet?

Men hjärtat blev alldeles tungt i bröstet när hon såg tavlan, redan på håll kunde hon se att det var massor av röda kryss. Bedrövad återvände hon till skolan, och visade tavlan för sin lärare. Denne sa inte så mycket utan bad Nadja göra en ny tavla, om möjligt ännu bättre. Nadja kämpade och slet, hon ville ju så gärna lyckas. Läraren berömde även denna nya tavla och förklarade att den skulle ställas ut på torget, men denna gång med ett annat meddelande. Nadja lyssnade och gjorde som läraren sa.

Även denna gång uppmanades folk att markera eventuella fel men med tillägget att också korrigera felanmärkningarna med penslar och färg som stod bredvid. När Nadja några dagar senare återvände till torget blev hon glad då ingen hade hittat ett enda fel. Läraren sa "Du har nu lärt dig den sista läxan du behöver, och lär-

domen är denna: Det kommer alltid finnas människor som bedömer dina verk. Den första tavlan var fylld med kryss, eftersom många gärna vill vara med och tycka när de får chansen – även om de inte har några kunskaper i ämnet. Den andra tavlan var fri från kryss, eftersom bedömarnas egen kunskap och skicklighet stod på spel. Så när du lagt ned din själ, din begåvning och ditt hjärta i ett verk, var din egen domare. Du ger verket dess värde – Det kan världens betraktare aldrig ta ifrån dig. Och glöm inte att detta också gäller när du själva ska bedöma någon annans livsverk".

Jag tror vi alla kan känna igen oss i berättelsen om Nadja och hennes situation som jag hämtat ur boken "Det är aldrig kört". Dessvärre känner jag också igen mig i folket på torget... I Martin Luthers förklaring till det åttonde budordet – "Du skall inte bära falsk vittnesbörd om din nästa" skriver han så här:

**Vi ska inte baktala eller sprida lögn
eller tala illa om våra medmän-
niskor utan tänka och tala väl om
henne och tyda allt till det bästa.**

Måste erkänna att det är det budord jag ständigt måste träna på – Prova också du i ditt liv! Gud välsigne dig!

Per Mellqvist
Komminister, Dalhems församling

Ganthems kyrka

Ganthems socken är en av de mindre socknarna på Gotland med endast cirka 130 invånare. Det kan tyckas att kyrkan ligger lite avsidet i socknen, men

man får tänka på att bebyggelsen kanske låg lite annorlunda på vikingatiden.

Det är troligtvis drygt 900 år sedan det byggdes en första kyrka på denna plats. Av den kyrkan finns endast dopfunten från början av 1100-talet kvar. Den nuvarande kyrkan är från slutet av 1100-talet och första delen av 1200-talet. Krucifixet är från cirka 1210.

Kyrkan är kanske mest känd för sina "passionsfriser" från 1400-talet. Det är bilder som påminner om en nutida serietidning i sin form, där man kan följa Jesu sista dagar och hans lidande – passion – ända tills han kommer till himlen. Frisen på norrväggen har aldrig blivit överkalkad och har därför kvar alla sina ursprungsfärger och detaljer.

Bredvid långhusportalen sitter en liten sten föreställande en gubbe med en pinne

(bilden ovan t.v.). Enligt de flesta tolkningar är det Jacob den äldre, en av Jesu lärjungar och pilgrimernas skyddshelgon. Kanske även kyrkans skyddshelgon? Eller är det något annat än en pilgrimsstav han håller i handen? En måttstock kanske?

Passionsmålningarna har originalfärgen kvar från 1400-talet. Foto: Olle Jonsson.

Öppet hus i Ganthemens kyrka 24 maj. Byggnadsarbetare Gundemar Lindahl berättar för en av besökarna om kyrkans restaurering. Foto: Rebecka Svensson.

Foto: Rebecka Svensson

Gotlands 92 medeltida kyrkor har ett stort kulturhistoriskt värde. För trettio år sedan bildades därför **samfälligheten Gotlands kyrkor** där alla församlingar tar

ett gemensamt ansvar för kyrkornas underhåll.

Det är en lång process innan man kommer igång med en kyrkorestaurering. I Ganthem fall tog det fyra år. Restaureringen har pågått i drygt ett halvår. Först ska ställningar byggas och det som kan ta skada av byggdamm, täckas. Därefter påbörjas själva restaureringen med trä- och stenarbeten, rengöring av vitputsade ytor, eldragningar, med mera. I Ganthem är det framförallt målningarna som tagit tid. Konservatorerna Rebeca Kettunen och Marianne Gustavsson Belzacq har jobbat i fyra månader med dessa.

Rebeca berättar hur dom först fixerar lösa bitar så att de inte faller bort. Därefter tvättas ytorna med en speciell deg. Efter det lagas trasiga bitar och till sist retuscherar man där behov finns och där

man med säkerhet kan göra det utan att gissa.

Det som är unikt för många av Ganthemens målningar är att de aldrig varit överkalkade. Målningarna är från fyra perioder: 1100-talet, 1300-talet, 1400-talet och 1600-talet. Det finns även runor ristade på väggarna. Runor användes på vissa håll så sent som på 1700-talet.

Rebeca berättar att hon ibland upptäcker intressanta detaljer som till exempel ett fingeravtryck i putsen i Bäls kyrka, förmodligen från när kyrkan byggdes. I Ganthem har man funnit en ny runrad och ett nytt pigment. Vid undersökning med ultraviolett ljus fann man att en beige nyans, som strålade från Guds hand, tidigare varit guldgrön. Färgerna åldras – en färg som ursprungligen varit röd kan till exempel idag vara svart.

Foto: Rebecka Svensson

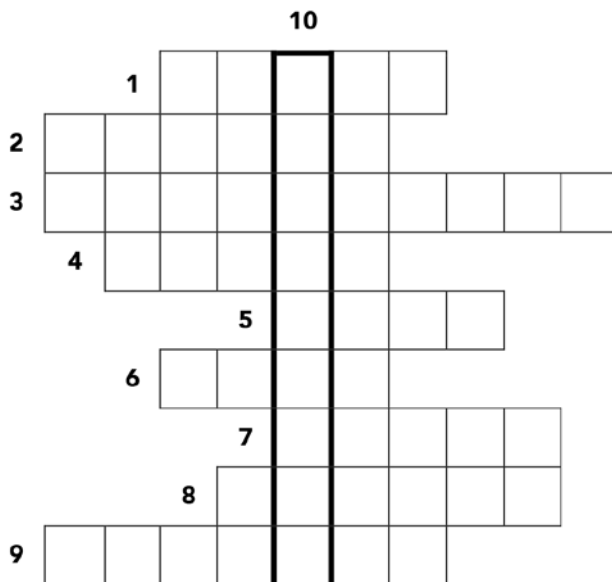
Välkommen på kyrkans återinvigning söndagen den 8 oktober kl. 10!

Text: Olle Jonsson.

Vinnande Vetande

I vårt återkommande bibelkryss är temat den här gången kryddor. Du behöver använda den senaste bibelöversättningen, *Bibel 2000* för att lösa krysset.

På nätet finns bibeln att läsa på www.bibeln.se.

1. Krydda som fanns med både vid födelse och död. *Matteus 2:11 och Markus 15:23.*
2. Kläderna doftar av kryddor. En passar in här. *Psaltaren 45:9.*
3. Denna krydda klappas ut med staven. *Jesaja 28:27.*
4. I smörjelseoljan ingår 250 siklar av denna krydda. 2 *Moseboken 30:23.*
- 5 och 7. Fariséerna gav tionde där dessa kryddor ingick. *Matteus 23:23.*
6. Nikodemus hade med sig 30 kilo av myrra och denna krydda till Jesu begravning. *Johannes 19:39.*
8. Vilken väldoftande krydda fanns i den balsam som kvinnan smorde Jesus med? *Johannes 12:3.*
9. I lustgården växte denna krydda, som är god i bullar också. *Höga visan 4:13–14.*
10. Drottningen av Saba hade med sig stora sådana, där kryddor ingick som en viktig del. 2 *Krönikeboken 9:1.*

Du behöver inte skicka in hela krysset för att ha chans att vinna ett presentkort värt 150 kr på Bokcaféet Porten i Visby. Det räcker att du skriver nyckelordet på fråga 10 (de lodräta markerade rutorna) på ett vykort eller brev och sänder det till:

”Vinnande vetande”, Östergarns prästgård, 623 68 Katthammarsvik senast den 1 november 2017.

Vill du maila svaret gör du det till romaklosters.pastorat@svenskakyrkan.se

Nyckelordet vi sökte i vårt förra kryss var BERGGRUND. Vinnare blev den här gången Margareta Björklund, Iridalsgatan i Visby. Presentkort kommer på posten.

Retreatdag i Östergarn

En dag i stillhet och tystnad med tema tillit

Lördag 30 september

kl. 9–15

Pris: 150 kr

Plats: Östergarns prästgård och kyrka.
Ledare: Katarina Gudinge och Pernilla Cramnell.

Anmälan: senast 21/9 till

Katarina Gudinge

tel: 070-33 14 178

E-post:

katarina.gudinge@

svenskakyrkan.se

Begränsat antal platser.

Har du problem med skjuts, hör av dej!

Välkomna hälsar

Pernilla och Katarina!

Insamling till Världens Barn i Roma 6–7 oktober

Världens Barn

Radiohjälpen 90 1950-6

Konfirmander, ungdomsledare och många frivilliga kommer att stå med bössor utanför ICA och COOP i Roma 6–7 oktober. Alla gåvor tas tacksamt emot.

Varje öre går in i en verksamhet som är godkänd av Radiohjälpen.

Riksinsamlingen mobiliserar 45 000 frivilliga över hela landet.

Världens barn är en folkrörelse som engagerar stora delar av det ideella Sverige. Insamlingens syfte är att utsatta barn ska få det bättre.

Barn som förlorat sina föräldrar i hiv, barn som sålts som slavar, rehabilitering av barn med funktionsnedsättning och flyktingbarn är några av våra mottagare.

Människans förmåga att återhämta sig, både fysiskt och mentalt är fantastisk. Om hon bara får ett litet rep att börja klättra upp efter.

Kampanjen är unik för Sverige genom att så många goda krafter samverkar. Den drivs tillsammans med ledande svenska organisationer som är engagerade i internationell humanitär hjälp och bistånd.

Konfirmand 2017

Välkommen som konfirmand i Romaklosters pastorat! Grupperna startar i början av oktober.

Under vintern gör vi bland annat en skidresa till Dalarna. Konfirmationen blir i maj 2018.

För frågor och anmälan, kontakta

Olle Jonsson, tel: 070-236 47 61.

E-post: ollejonsson@live.se

Janne Manni, tel: 070 476 48 35.

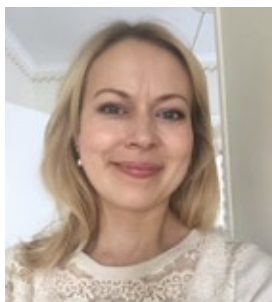
E-post: janne.manni@svenskakyrkan.se

Barn- och ungdomsverksamheten

Verksamhet för barn och ungdomar ser lite olika ut i våra församlingar.

I **DALHEM** finns det musiklekis för de yngsta, tillsammans med föräldrar samt miniorer och juniorer. Där finns också Kyrkans Unga som vänder sig till alla högstadiееlever i pastoratet. I **ROMA** finns musiklekis och Kompisklubben, i **ENDRE** barnkören Campanellerna. I **VÄNGE** är det barnkören "Smastiennar" och orkestern "Dragonflies". I **ÖSTERGARNS** församling finns det, förutom **ELIMFÖRSAMLINGENS** verksamhet som presenteras här intill, barnkör och musiklekis, "kyrkis". Båda dessa är i **KRÄKLINGBO**. Det som är gemensamt för alla är ungdomkören Sugerbeats och Skolkyrkan. Skolkyrkan bjuder in alla mellanstadieskolor vid tre tillfällen på året: inför allhelgona, jul och påsk, då eleverna får komma till sin kyrka för en "lektion". Här följer en kort presentation av våra barn- och ungdomsledare:

Lena Haglund

39 år, bor i Visby.

Har jobbat i Östergarns församling i fem år.

Ledare för Kyrkis och Östergarns barnkör.

Lena Lilja

44 år, bor i Vibble med maken Andréas och sonen Amadeus 2 år. Har jobbat i Roma sen 2008. Ledare för Musiklekis i Roma, Kompisklubben och Campanellerna.

Olle Jonsson

47 år, bor i Bara med två barn, August, 18 och Agnes, 16.

Har jobbat i Dalhems församling sen 2004.

Ledare för Musiklekis i Dalhem, Miniorer, Juniorer samt Smastiennar och Sugerbeats.

Hillevi Knutas

34 år, bor i Mästerby med sambon Olof och barnen Alvar, 4 och Lovis, 1 år. Har jobbat i Vänge församling tre år. Ledare för kören Smastiennar och orkestern "Dragon flies".

Ann-Sofie "Fia" Nohrlander

46 år, bor i Väte. Är gift och har fyra barn. Ledare för Kompisklubben och Musiklekis i Roma, samt Östergarns barnkör.

Lena Nordahl

62 år, bor i Dalhem. Tre barn och sex barnbarn. Har jobbat i Dalhems församling sen 1970-talet. Ledare för Kyrkans Unga.

Malin Wernström

41 år, bor i Bara med sambon Thomas och två barn, Emrik, 16 och Emmie, 13. Har jobbat ett år i pastoratet. Har Miniörer och Juniorer i Dalhem.

ELIMFÖRSAMLINGENS BARN- OCH UNGDOMS-VERKSAMHET

På Östergarnslandet är det Elimförsamlingen i Katthammarsvik som under många år haft en regelbunden barn- och ungdomsverksamhet. Ideellt arbetande ledare är Ingela Peterson och Eva och Per Olof Sahlberg som gör sitt bästa för att ta hand om barnen och ungdomarna.

Söndagsskolan, som man tror har pågått regelbundet sedan 1860-talet, samlar barn på söndagar klockan 10 och på fredagskvällarna är det programkvällarna **Öppet Hus** som lockar ungdomar från årskurs 4 och långt upp i tonåren. I somras genomfördes **Nisseviks-lägre**t för 37:e gången med 20 deltagare.

Barnverksamhet i Dalhems församlingshem

Vi pysslar, leker, sjunger och har trevligt tillsammans. För anmälan och frågor, kontakta Olle Jonsson tel: 070-236 47 61.

Musiklekis 0–6 år

Torsdagar kl. 9. En plats där föräldralediga träffas och umgås med sina barn och med varandra tillsammans med musik.

Miniorer 7–8 år

Tisdagar och onsdagar kl. 14–16.

Juniorer 9–10 år

Måndagar kl. 14–16.

Kyrkans Unga 13–18 år

Tisdagar kl. 19–21.

Ungdomskören "Sugerbeats" 13–15 år.

Torsdagar kl. 16–17.30.

Övning i Roma men plats ej bestämd.

Foto: Olle Jonsson.

Foto: Malin Wienström.

Öppet hus-lunch

Torsdag 19 oktober kl. 12.30
i Dalhems församlingshem.

Alla varmt välkomna. Ingen kostnad.

Diakoni- och biståndsgruppen i Dalhem

Är du intresserad av att vara med i Diakoni- och biståndsgruppen?

Vi jobbar med biståndsfrågor både internationellt och lokalt. Vi träffas första fredagen i varje månad, **6 oktober, 3 november och 1 december kl. 13.30** i Dalhems församlingshem. Vill du veta mer, kontakta Birgitta Lindqvist, 0498-380 21.

SOMMARMUSIKEN I BARA hade tur med vädret denna sommar. Endast vid ett tillfälle blev det tvunget att flytta in i Hörsne kyrka. Det var som minst tio och som mest ett hundratal personer som kom och njöt av musiken och sommarkvällen.

Återinvigning av Ganthemskyrka

Ganthemskyrka har varit stängd för renovering sedan januari. **Den 8 oktober kl. 10 återinvigs kyrkan** då biskop Sven-Bernhard Fast medverkar. Efter gudstjänsten är alla välkomna på samkväm i Hemvärnsgården.

Konfirmandupptakt med Änglavernissage

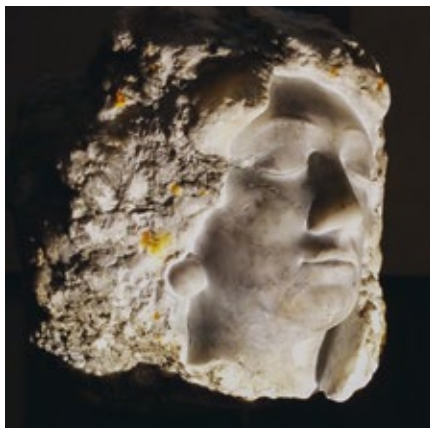
På **Den Helige Mikael's dag, den 1 oktober, kl. 10.00** blir det familjemässa med konfirmandupptakt kombinerat med änglavernissage i Dalhems kyrka.

Barngrupperna har gjort änglar i alla dess former och ställer ut dem kyrkan.

Välkomna alla, särskilt de ungdomar som är välförklarade på att konfirmera sejl!

Foto: Olfie Jonsson.

PASSA PÅ ATT SE ANDERS THORLINS SKULPTURER I DALHEMS KYRKA

Utställningen pågår till och med den 17 september. Projektet, som har gett fem ungdomar sommarjobb, har varit mycket lyckat med cirka 2 000 besökare. De mindre barnen har fått utforska kyrkan med hjälp av en ryggpåse som det fanns lite smått och gott i.

FÖRSAMLINGSNYTT för sommaren och hösten kommer i nästa nummer som ges ut den 29 november.

BARNVERKSAMHETEN I ROMA 2017

Gud och därmed Pasta! :)

Endre Bygdegård: 13/9, 11/10, 15/11, 10/12.

Roma Bygdegård: 27/9, 25/10, 5/12. **Tid:** Drop-in från 16.30 till 19.

Varmt välkommen på en bit mat till självkostnadspris, pyssel och en avslutande gemensam andakt, varannan onsdag i Endre och Roma bygdegårdar. Detta är till för alla, oavsett var man bor. Vuxna och barn tillsammans. Tänk vad skönt att slippa tänka på vad ni ska ha för mat! Välkommen till dukat bord och trevligt umgänge! Anmälan till Janne Manni, tel: 070-476 48 35, e-post: janne.manni@svenskakyrkan.se.

Campanellerna

Torsdagar kl. 14–15.30 i

Endre Bygdegård

Campanellerna är en kör för barn mellan 7 och 11 år. Vi sjunger, äter mellanmål, pysslar och har andakt.

För anmälan, kontakta:

Lena Lilja, tel: 070-24 07 105.

e-post: lena.t.lilja@svenskakyrkan.se.

Kompisklubben

Tisdagar 14–16.30 i Roma Bygdegård

Vi leker och gör olika samarbetsövningar, pysslar och lyssnar till berättelser från Bibeln. Vi försöker vara ute så mycket som möjligt. Andakt varje gång.

För anmälan, kontakta: Lena Lilja,

tel: 070-24 07 105,

e-post: lena.t.lilja@svenskakyrkan.se.

Foto: Lena Lilja.

Musiklekis Onsdagar kl. 9–11 i

Roma Bygdegård För de allra minsta barnen, syskon och deras föräldrar. Fri lek, sång, fika och gemenskap. Fika till självkostnadspris. Ledare; Lena Lilja och Fia Nohrlander. Ingen föränmälan.

FÖRSAMLINGSNYTT för sommaren och hösten kommer i nästa nummer som ges ut den 29 november.

Sopplunch

Trevlig gemenskap över en tallrik soppa med inbjuden gäst. Anmälan senast 17 oktober till

pastorsexpeditionen på tel: 0498-500 31. Buss går kl. 12.15 från Hammaren-Ekgatan-Pressbyrån-Hantverksgatan-Roma kyrka. **Torsdag 19 oktober kl. 12.30-14.30 i Björkegården.**

Dagledigträffar i Björkegården

För dig som vill träffa andra, möta spännande gäster och dricka en kopp kaffe.

Torsdag 28 september kl. 13-15. Gäst Staffan Beijer. Staffan berättar om "Tåg jag mött under åren".

Torsdag 16 november kl. 13-15. Gäst Jens Friis-Hansen. "Livmusik – hur livet kommer in i musiken och musiken in i livet." Jens är ljudkonstnär och kommer att komponera ett stycke musik tillsammans med oss.

Torsdag 14 december kl. 13-15. Adventsfika i Östergarns prästgård.

Kvarters- träffar

Vi fikar tillsammans och samtalar om stort och smått. **Onsdagar kl. 14-15.30, 20 september, 11 oktober, 8 november och 6 december. Ekgatan 66, Romakloster.**

Foto: Pernilla Crammel.

Låt en ko förändra någons liv!

Kollekten som tas upp vid våra doggdustjänster går till det s.k. *Ko-projektet* inom Svenska kyrkans

internationella arbete. Idén är enkel men resultatet är fantastiskt! Utsatta familjer får utbildning i jordbruk, djurhållning och produktion av mejeriprodukter. Sedan får de en dräktig kviga. Mjölken från kon ger familjerna

inkomster som förändrar deras liv. Kons gödsel gör att det växer bättre på deras jordar. Familjen ger senare tillbaka två kalvar till projektet. De kan i sin tur lämnas vidare till nästa familj. De mest utsatta familjerna får istället låna en get. De är mer lättskötta än kor och får killingar två gånger om året. Ko- och kalvprojektet finns i fler än 200 byar och många tusen kor har delats ut. Omkring 800 personer får utbildning varje år.

HÖSTENS LUNCHTRÄFFAR

Välkommen till en stunds gemenskap och en enkel måltid. Till varje sammankomst underhåller eller berättar en gäst om något intressant. I höst träffas vi i tre av församlingens socknar och under våren i de övriga tre.

Foto: Svært Nordström/F4 Gotland.

Anna Ulmstedt: **Upplevelser från ett barnhem på Filippinerna**

Torsdagen den 21 september kl. 12–14 i Hembygds-gården i Buttle. Anna är till vardags guide på Gotland men kommer denna dag att visa oss bilder och berätta om sina resor till barnhemmet på Filippinerna.

Börge Ring: **Trubadur, författare och Sjonhem-Hallabo**

Torsdagen den 19 oktober kl. 12–14 i Halla bygdegård. Börge Ring kommer bland annat att sjunga några av sina egna fina sånger och läsa nyskrivna dikter om hoppet i livet.

Foto: Mikka Koskela/ny F4 Gotland.

Mats Ekedahl: Släktforskare
Torsdagen den 16 november kl. 12–14 i Kyrksalen, Vänge bygdegård. Släktforskare Mats Ekedahl berättar om Vängebor som utvandrat till Amerika.

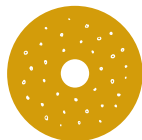

Vardagsmessa i Sjonhem

I församlingen har vi haft någon vardagsmessa lite då och då, vilket varit uppskattat. Det är ju inte alltid söndagen som är den bästa gudstjänstdagen för alla. Under hösten kommer vi att ha en vardagsmessa den **första tisdagen i månaden i Sjonhems kyrka.** Efter mässan finns möjlighet till en kopp kaffe eller te.

Vänge kyrka kommer att hållas stängd för restaurering under oktober månad.

Skördemässa i Sjonhem

På tacksägelsedagen den **8 oktober** inbjuder vi till en **skördemässa i Sjonhems kyrka kl. 11**. Alla är välkomna att ta med sig

av vad året gav, allt från **blommor och grönsaker till sylt, saft och bröd**. Efter mässan bjuds det på lunch i Sjonhems hembygdsgård med försäljning och lotteri av de skänkta gåvorna.

Intäkterna går till Världens barn.

Tomas Boström sjunger Cohen

Foto: Wikimedia Commons.

Gotlands egen vis-sångare och psalmförfattare kommer till **Sjonhems kyrka den 19 november kl. 14**.

Tomas sjunger inte bara sin egna sånger, utan kommer denna

gång att framföra sånger av Leonard Cohen, en eftermiddag du inte bör missa!

Böneskola i Viklau

Behöver man gå i skola för att kunna be?!

Absolut intel! Ändå är det mycket vi kan upptäcka om vi vill lära oss mer av andra och varandra. Bön kan förändra och sätta krafter i rörelse på ett sätt som vi inte kan ana. Vill du vara med och utforska nya sidor av

bönens möjligheter? Vi träffas tre **onsdagar i Viklau församlingshem: 27 september, 11 oktober och 25 oktober kl. 19–20.30**. Anmälan till Rune Olofsson, tel: 0498-26 07 18 eller e-post: rune.olofsson@svenskakyrkan.se.

FÖRSAMLINGSNYTT

för sommaren och hösten kommer i nästa nummer som ges ut den 29 november.

Allhelgonahelgen

Allhelgonahelgen den **4–5 november** är en stor och viktig helg för många. Vi smyckar våra gravar och minns dem som levtt före oss.

Veckan före Allhelgonahelgen är kyrkorna i Buttle, Guldrupe, Halla, Sjonhem, Viklau och Vänge öppna för besök och andakt.

Fredagen den 3 och lördagen den 4 november kl. 14–17 finns någon på plats i varje kyrka med en enkel kopp kaffe och tid för samtal för den som vill.

Lördagen den 4 november Mässa i Viklau kyrka kl. 10.

Söndagen den 5 november Minnesgudstjänst i Vänge kyrka kl. 18. Det blir en meditativ gudstjänst med musik, dikt och sånger som vill hjälpa oss att finna uttryck för sorg och saknad.

Höstmarknad

Söndagen den 29 oktober

kl. 12–15. Årlig höstmarknad

med Gammelgarns och Östergarns kyrkliga syförening i Gammelgarns bygdegård. Försäljning, kaffeservering och lotterier. Välkomna!

BRÖD TILL BRÖDER

GE FÖR LIVET

Ge för livet – bröd till bröder

Insamling vid Tempo i
Katthammarsvik **fredagen**

den 27 och lördagen

den 28 oktober. Som

vanligt samlar vi in pengar till sjuk- och hälsovårdsinsatser i Centralafrikanska republiken (CAR). Insamlingsfinal på Musikcaféet den 11 november kl. 19.

Musikcafé

”En salig blandning”

med finalinsamling för
**Ge för livet/Bröd till
bröder** i Elim, Kattham-
marsvik **lördagen den
11 november kl. 19.00.**

Ostbandet leder som vanligt sången.

Foto: Sahlberg.

SJUNG I KÖR!

ÖSTERGARNS KYRKOKÖR övar varje

onsdag kl. 19–21 i Prästgårdsflygel, Kräklingbo. Kören hälsar nya medlemmar välkomna. Körledare är Sofia Lilja, tel: 076-823 00 08.

KRÄKLINGBO MANSKÖR har sin övningskväll i Anga församlingshem på **onsdagar kl. 19–21.30.** Nya körsångare hälsas välkomna. Körledare är Jens Friis-Hansen, tel: 0703-58 67 54.

KYRKIS

Lena Haglund välkomnar vuxna med barn, 0–5 år, till sångstund, fika, lek och pyssel **onsdagar kl. 10–12 i Kräklingbo prästgårdsflygel.** Vill du veta mer tag gärna kontakt med Lena, tel: 0727-35 05 45.

Foto: Lena Haglund

ELIMS barn- och ungdomsaktiviteter

ÖPPET HUS, fredagar kl. 19.15–21 från åk 4.

SÖNDAGSSKOLA, söndagar kl. 10–11.

Aktiviteterna är öppna för alla barn och ungdomar som vill vara med. För mer information kontakta Eva och Per Olof Sahlberg, tel: 070-60 60 620.

SÖNDAGSSKVÄLL – ekumenisk sångkväll på Östergarnslandet Gamla och nya sånger

och en predikan, ofta i dialogform.

17 september: Östergarns kyrka kl. 19.

15 oktober: Gammelgarns kyrka kl. 19.

19 november: Ala kyrka kl. 19.

ALLT HAR SIN TID ...

– de välkända orden från Predikaren i bibeln känns passande för att beskriva det som händer med Metodistkapellet Moria i Östergarn. I det gamla kapellet, byggt 1872, firas nämligen den 24 september den sista gudstjänsten, eftersom kapellet under sommaren har sålts till privatpersoner.

Under den senare delen av 1800-talet drog en stor folkväckelse fram över Sverige. Väckelsen innebar att en mängd kyrkor, kapell och bönhus byggdes över hela Sverige. Bland de frikyrkorörelser som växte sig starka på Gotland var Metodismen och många församlingar bildades runt om på ön. Först i raden av kapell var det i Östergarn, beläget på vägen mellan Östergarns bygdegård och Östergarns skolhus. Det stod klart 1872 och fick namnet Moria. Moria är namnet på det berg där Abraham,

enligt bibelns berättelse, skulle offra sin son Isak. Abraham bestod trosprovet och kunde, tillsammans med Isak vandra hemåt igen, styrkt i sin tro på Gud.

I det vackra kapellet, med sin ursprungliga kyrksal i stort sett orörd, fanns en aktiv församling under nästan 90 år. Under 1950-talet sjönk medlemsantalet och församlingen blev en del av Romakretsen. Sedan 1980-talet är det Metodistkyrkan på Gotland, numera Vårdklockans kyrka i Visby (Equmeniakyrkan), som ansvarat för kapellet och de fåtal gudstjänster som de senaste åren firats där.

Vid avslutningsgudstjänsten den **24 september kl. 14** medverkar bland andra Tomas Boström, pastor i Vårdklockans kyrka.

FÖRSAMLINGSNYTT

för sommaren och hösten kommer i nästa nummer som ges ut den 29 november.

Martin Luther 1483–1546

Ett jubileumsår pågår för fullt då det är 500 år sedan Martin Luther spikade upp sina 95 teser på kyrkdörren i Wittenberg. Eller gjorde han det?

Många känner säkert till munken, teologen, prästen och reformatorn Martin Luther. Han var en stor och betydelsefull person i sin samtid som ännu påverkar oss i nutid. Vi är ju den Evangeliskt Lutherska Svenska kyrkan.

Som ung påbörjade han studier i juridik men vantrivdes. Under ett rejält åskoväder lovade han Gud att bli munk om han överlevde, vilket han gjorde. Och Luther visade snabbt sig ha både förmåga och vilja att bli en ypperlig teolog och senare, skulle det visa sig, en opponent mot den stora mäktiga Romersk-Katolska kyrkan.

Martin kände att han aldrig dög åt Gud, att han aldrig skulle kunna leva så rättfärdigt och gott som han trodde att Gud begärde av honom. Det var så han så småningom kom fram till "Nåd allena". Att Gud älskar oss oavsett. Att det är tron som räknas. Det är inget vi små människor egentligen kan göra för att förtjäna hans kärlek, bara lita på att han älskar oss ändå.

De 95 teserna då? Jo, han skrev dem i sin strävan att avbryta avlatshandeln, där man kunde köpa sig fri från skärselden som var en levande tro vid denna tid. Han spikade troligtvis inte upp dem på en dörr utan riktade sina teser i brevform till Ärkebiskopen Albrecht av Mainz, där han bifogade sin disputationssuppsats som just bestod av hans 95 teser, men med den relativt nya uppfinningen av boktryckarkonsten fick hans skrivelse snabb spridning. Den nya Sankt Peterskyrkan behövde finansieras och kommersen flödade med ovan nämnda avlatshandel.

Foto: Wikimedia Commons.

Martin Luther som munk. Porträtt av Lucas Cranach d.ä.

Enligt Luther var Gud gratis, avlatshandeln fel och Luther stod upp i sin kamp. Detta ledde till att han blev bannlyst, exkommunicerad och till slut kallad fredlös, oerhörda straff vid denna tid, men frigörelsen av både kyrka och stadsstater fick sin början. Ett antal tyska stater stödde Martin och både de och kyrkan i dessa delar blev sina egna. Katolska kyrkans makt över norra Europa minskade och Luther arbetade, föreläste och samtalade flitigt i ytterligare fyrtio år.

Han skrev lilla och stora katekesen, han översatte bibeln till tyska från latinet så att människor kunde läsa själva, han reformerade mångt och mycket och här står vi idag. En svensk kyrka med arvet från munken, teologen och prästen.

Kalendarium 13 SEPTEMBER–6 DECEMBER

Besök gärna Romaklosters hemsida: www.svenskakyrkan.se/romakloster
Här finns information om verksamhet och gudstjänster m.m. för våra församlingar: Dalhem, Vänge, Östergarn, Roma, Björke, Akeback, Follingbo, Barlingbo, Endre och Hejdeby.

ONSDAG 13 SEPTEMBER

14.00 SALTERIET KATTHAMMARSVIK.
Gemenskapssamling på
Östergarnslandet.

SÖNDAG 17 SEPTEMBER

**KYRKOVAL. Se vallokaler och
öppetider på sidan 2 i detta blad.**

14 efter trefaldighet

10.00 DALHEMS KYRKA. Gudstjänst.
11.00 KRÄKLINGBO KYRKA. Högmässa.
11.00 ROMA KYRKA. Mässa.
13.00 VÄNGE KYRKA. Mässa. Kyrkkaffe.
19.00 ENDRE KYRKA. Gudstjänst.
19.00 ÖSTERGARNES KYRKA.
"Söndagskväll"
– ekumenisk sångkväll.

ONSDAG 20 SEPTEMBER

19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

TORSDAG 21 SEPTEMBER

12.00 BUTTLE HEMBYGDSGÅRD.
Lunchträff. Gäst: Anna Ulmstedt.

SÖNDAG 24 SEPTEMBER

15 efter trefaldighet

10.00 HÖRSNE KYRKA. Gudstjänst.
10.00 VIKLAU KYRKA. Högmässa.
11.00 BJÖRKE KYRKA. Mässa.

Hørsne kyrka.

11.00 GAMMELGARNES KYRKA.
Högmässa. Tillinge kyrkokör
medverkar i mässan tillsammans
med Östergarnes kyrkokör.
Kyrklunch i bygdegården.
14.00 BUTTLE KYRKA Önskepsalmer,
enkelt kyrkkaffe.
14.00 METODISTKAPELLET
I ÖSTERGARN. Gudstjänst då
lokalens användning som kyrka
avslutas.
14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK.
Andakt Svenska kyrkan.
19.00 AKEBÄCKES KYRKA. Taizégudstjänst.

LÖRDAG 30 SEPTEMBER

9-00-15.00 ÖSTERGARNNS PRÄSTGÅRD
OCH KYRKA, Retreatdag (föranmä-
lan). För mer info, se s. 7.

18.00 HEJDEBY KYRKA.
Helgmålsbön.

SÖNDAG 1 OKTOBER

Den helige Mikael's dag

10.00 DALHEMS KYRKA. Familjemässa.
Upptakt för konfirmander.

11.00 ROMA KYRKA. Gudstjänst.

11.00 HALLA KYRKA.
Familjegudstjänst med församling-
ens barn och ungdomskör.
Kyrkkorv, saft och bulle.

14.00 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Församlingssöndag.

19.00 ALA KYRKA. Taizémässa.

19.00 BARLINGBO KYRKA. Mässa.

TISDAG 3 OKTOBER

19.00 SJONHEMS KYRKA.
Mässa i all enkelhet,
enkelt kyrkkaffe.

ONSDAG 4 OKTOBER

19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

LÖRDAG 7 OKTOBER

18.00 AKEBÄCKS KYRKA. Helgmålsbön.

SÖNDAG 8 OKTOBER

Tacksägelsedagen

10.00 GANTHEMS KYRKA. Mässa.
Återinvigning av kyrkan efter res-
taurering. Biskopen medverkar.

11.00 BJÖRKE KYRKA.
Mässa. Familjegudstjänst.

11.00 ÖSTERGARNNS KYRKA.
Ekumenisk familjegudstjänst.

11.00 SJONHEMS KYRKA.
Skördemässa. VP-Kören.
Gåvor mottages tacksamt!
Efter mässan inbjuds alla till
Kyrklunch i hembygdsgården,
därefter försäljning av skänkta
gåvor. Behållningen går till
Världens barn.

14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK.
Andakt Svenska kyrkan.

19.00 HEJDEBY KYRKA. Gudstjänst.

ONSDAG 11 OKTOBER

14.00 ANGA FÖRSAMLINGSHEM.
Gemenskapssamling på
Östergarnslandet.

LÖRDAG 14 OKTOBER

18.00 ENDRE KYRKA. Helgmålsbön.

SÖNDAG 15 OKTOBER

18 efter trefaldighet

10.00 DALHEMS KYRKA. Gudstjänst.

11.00 ANGA KYRKA. Högmässa.

11.00 ROMA KYRKA.
Mässa.

14.00 VIKLAU KYRKA.
Gudstjänst, enkelt kyrkkaffe.

19.00 FOLLINGBO KYRKA.
Hela kyrkan sjunger
(med Campanakören).

- 19.00 GAMMELGARNS KYRKA.
"Söndagskväll"
- ekumenisk sångkväll.
- 19.00 GULDRUPE KYRKA.
Taizémässa. VP-Kören.

ONSDAG 18 OKTOBER

- 19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

TORSDAG 19 OKTOBER

- 12.00 HALLA BYGDEGÅRD.
Lunchträff. Gäst: Börge Ring.
- 12.30 DALHEMS FÖRSAMLINGSHEM.
Öppet hus-lunch.

LÖRDAG 21 OKTOBER

- 18.00 BARLINGBO KYRKA.
Helgmålsbön.

SÖNDAG 22 OKTOBER

19 efter trefaldighet

- 10.00 EKEBY KYRKA. Mässa.
- 11.00 ALA KYRKA.
Högmässa.
- 11.00 BJÖRKE KYRKA.
Gudstjänst.
- 11.00 SJONHEMS KYRKA.
Familjegudstjänst med församlingens barngrupper. Kyrksaft/kaffe.
- 14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK. Andakt Elim.
- 19.00 AKEBÄCKS KYRKA.
Taizémässa.

LÖRDAG 28 OKTOBER

- 18.00 BJÖRKE KYRKA.
Helgmålsbön.

SÖNDAG 29 OKTOBER

20 efter trefaldighet

- 10.00 BUTTLE KYRKA.
Högmässa.
- 10.00 DALHEMS KYRKA.
Gudstjänst.
- 11.00 GAMMELGARNS KYRKA.
Högmässa. Därefter Kyrkliga syföreningens höstmarknad i bygdegården.
- 11.00 ROMA KYRKA. Mässa.
- 14.00 HALLA KYRKA.
Önskepsalmer, enkelt kyrkkaffe.
- 19.00 FOLLINGBO KYRKA.
Gudstjänst.

ONSDAG 1 NOVEMBER

- 19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

LÖRDAG 4 NOVEMBER

Alla helgons dag

- 10.00 VIKLAU KYRKA.
Högmässa.
- 16.00 DALHEMS KYRKA.
Minnesgudstjänst.
Olle Jonsson och Malin Martis.
- 17.00 BARLINGBO KYRKA.
Minnesgudstjänst.
- 18.00 ROMA KYRKA.
Minnesgudstjänst.
Roma-Björke kyrkokör och VP-kören medverkar.
- 19.00 KRÅKLINGBO KYRKA.
Minnesgudstjänst.
Östergarns kyrkokör.

SÖNDAG 5 NOVEMBER

Söndag efter Alla helgons dag

- 10.00 DALHEMS KYRKA.
Mässa.
- 11.00 ENDRE KYRKA. Mässa.
- 11.00 ALA KYRKA. Högmässa.
- 14.00 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Församlingssöndag.
- 14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK.
Andakt Svenska kyrkan.
- 18.00 VÄNGE KYRKA.
Minnesgudstjänst. VP-Kören.
- 19.00 BJÖRKE KYRKA.
Gudstjänst.

TISDAG 7 NOVEMBER

- 19.00 SJONHEMS KYRKA.
Mässa i all enkelhet,
enkelt kyrkkaffe.

ONSDAG 8 NOVEMBER

- 14.00 GAMMELGARNNS BYGDEGÅRD.
Gemenskapssamling på
Östergarnslandet.

LÖRDAG 11 NOVEMBER

- 13.00 KRÄKLINGBO BYGDEGÅRD.
Visitationsstämma där biskopen
sammanfattar sina iakttagelser
under visitationen i Romaklosters
pastorat. Kyrkkaffe.
- 18.00 FOLLINGBO KYRKA.
Helgmålsbön.
- 19.00 ELIM KATTHAMMARSVIK.
Musikcafé "En salig blandning".
Finalinsamling för Ge för livet/Bröd
till bröder.

SÖNDAG 12 NOVEMBER

22 efter trefaldighet

- 11.00 ROMA KYRKA.
Visitationsmässa. Avslutning på
biskopsvisitationen.

ONSDAG 15 NOVEMBER

- 19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

TORSDAG 16 NOVEMBER

- 12.00 KYRKSALEN VÄNGE.
Lunchträff. Gäst: Mats Ekedahl.

SÖNDAG 19 NOVEMBER

Söndag före domsöndag

- 10.00 GANTHEMS KYRKA.
Gudstjänst.
- 10.00 GULDRUPE KYRKA.
Högmässa.
- 11.00 BJÖRKE KYRKA.
Gudstjänst.
- 11.00 ÖSTERGARNNS KYRKA.
Högmässa.
- 14.00 SJONHEMS KYRKA.
Gudstjänst med Tomas Boström
och sånger av Leonard Cohen.
- 14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK.
Andakt Svenska kyrkan.
- 19.00 ALA KYRKA. "Söndagskväll"
– ekumenisk sångkväll.
- 19.00 ENDRE KYRKA. Mässa.

LÖRDAG 25 NOVEMBER

- 18.00 ROMA KYRKA.
Helgmålsbön.

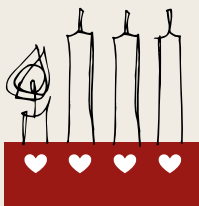
SÖNDAG 26 NOVEMBER

Domsöndag

- 10.00 EKEBY KYRKA. Gudstjänst.
- 10.00 HALLA KYRKA. Högmässa.
- 11.00 BJÖRKE KYRKA. Mässa.
- 19.00 ANGA KYRKA. Taizémässa.
- 19.00 FOLLINGBO KYRKA. Gudstjänst.

ONSDAG 29 NOVEMBER

- 19.30 ELIM, KATTHAMMARSVIK.
Bibelläsningkväll.

SÖNDAG 3 DECEMBER

Första advent

- 11.00 AKEBÄCKS KYRKA.
Adventsgudstjänst. Adventsgröt.
- 11.00 DALHEMS KYRKA. Familjeguds-
tjänst. Barngrupper från Dalhem
och Vänge medverkar. Kyrkkorv.
- 10.00 VÄNGE KYRKA.
Adventsgudstjänst. Adventskaffe.

- 13.00 GAMMELGARNIS KYRKA.
Adventsgudstjänst. Kyrkokören.
Därefter inbjuder Gammelgarns
Rödakorskrets till kyrkkaffe i
bygdegården.
- 14.00 ÄLDREBOENDET
KATTHAMMARSVIK. Andakt Elim.
- 18.00 ENDRE KYRKA.
Adventsgudstjänst med
Campanakören. Röda korset anord-
nar adventskaffe i Bygdegården.
- 19.00 BUTTLE KYRKA.
Adventsgudstjänst VP-Kören.
Adventsgröt i hembygdsgården.
- 19.00 ROMA KYRKA.
Adventsgudstjänst.
Efteråt adventskaffe i Roma
bygdegård.

TISDAG 5 DECEMBER

- 19.00 SJONHEMS KYRKA. Mässa i all
enkelhet, enkelt kyrkkaffe.

ONSDAG 6 DECEMBER

- 14.00 ELIM KATTHAMMARSVIK.
Gemenskapssamling på
Östergarnslandet med
adventskaffe.

Kollekt via swish

Nu går det att swisha sin kollektgåva i samband med gudstjänst i våra kyrkor i Romaklosterns pastorat.

Det är en möjlighet för den som har en smartphone där man via appen swish kan skicka och ta emot pengar direkt via sitt mobilnummer. Det nummer som gäller för aktuell kollekt informerar tjänstgörande präst om. Självklart går det alldeles utmärkt att fortsatt ge sin gåva på vanligt sätt i kollektlådan.

Romaklosters pastorat

www.svenskakyrkan.se/romakloster

Kyrkoherde

Pernilla Cramnell, tel: 0498-26 07 05
E-post: pernilla.cramnell@svenskakyrkan.se

Pastorsexpedition

Tel: 0498-500 31
Roma prästgård: tisdag–fredag kl. 10–14
Kanslist: Karin Thunegard, tel: 0498-26 07 07
E-post: romaklosters.pastorat@svenskakyrkan.se

DALHEMS FÖRSAMLING

**socknarna Bara, Dalhem, Ekeby,
Ganthem och Hörsne**

Komminister

Per Mellqvist, tel: 0498-380 01, 070-939 70 60
E-post: per.mellqvist@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent

Olof Jonsson, tel: 070-236 47 61

Barnledare

Malin Wernström, tel: 070-323 70 37

Musiker/ungdomsledare

Lena Nordahl, tel: 073-969 44 51

Vaktmästare

Thomas Glifberg (Ekeby), tel: 070-289 61 71
Thed Hanqvist (Dalhem), tel: 0498-26 07 22
Meg Pettersson (Bara, Ganthem, Hörsne),
tel: 072-224 07 19

Församlingsexpedition

Dalhems prästgård: onsdag kl. 9– 12

ROMA

**församlingarna Akeböck,
Barlingbo, Björke, Endre,
Follingbo, Hejdeby och Roma**

E-post: roma.forsamling@svenskakyrkan.se

Komminister Janne Manni

tel: 0498-26 07 15, 072-214 07 15

E-post: janne.manni@svenskakyrkan.se

Musiker

Janne Ahlström, tel: 0498-26 07 02

Församlingspedagog

Lena Lilja, tel: 070-240 71 05

Vaktmästare

Rickard Kristiansson, tel: 0498-26 07 11
Tomas Blomberg, tel: 070-621 17 34
Rasmus Rylander, tel: 0498-26 07 21

VÄNGE FÖRSAMLING

**socknarna Buttle, Guldrupe,
Halla, Sjonhem, Viklau och Vänge**

Komminister Rune Olofsson

0498-26 07 18

E-post: rune.olofsson@svenskakyrkan.se

Musiker

Hillevi Knutas, tel: 0498-26 07 26
Per Farinder, tel: 070-348 85 59

Vaktmästare

Karin Dreborg, tel: 0498-26 07 06
Britt Stenfeldt, tel: 0498-26 07 12

Församlingsexpedition

tel: 0498-510 35.

ÖSTERGARNNS FÖRSAMLING

**socknarna Ala, Anga, Gammelgarn,
Kräklingbo och Östergarn**

Komminister

Helena Stenhammar (förelärdledig).

Diakon Katarina Gudinge, tel: 0498-26 07 23

Musiker Lena Haglund, tel: 072-735 05 45

Vaktmästare Mickael Lundgren, tel: 072-239 07 14

EVANGELISKA FRIKYRKAN, ELIM

Katthammarsvik

Föreståndare och pastor

Per Olof Sahlberg

tel: 0498-523 09, 072-240 24 02

E-post: sahlberg.gotland@gmail.com

Elims swishnummer: 1234599981

KYRKBLADET kommer ut med fyra nummer per år. Ansvarig utgivare: Pernilla Cramnell, kyrkoherde i Romaklosters pastorat. Redaktion: Olle Jonsson, församlingsassistent och vaktmästare i Dalhems församling, Janne Manni, komminister i Barlingbo, Rune Olofsson, komminister i Vänge församling och Per Olof Sahlberg, pastor i Elimförsamlingen. Foto där inte annat anges: Helena Duveborg. Layout: Helena Duveborg. Illustrationer: Susanne Engman. Tryck: IVisby tryckeri, 2017. Omslag: Dalhems kyrka.